Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 8. Dnia 22 Kwietnia 1882. IX. rocznik.

Wzór instrukcyi
dla Dyrekcyi towarzystw zaliczkowych co do postępowania przy udzielaniu i ściąganiu pożyczek.

W miarę rozszérzającego się zakresu działania towarzystw zaliczkowych, coraz troskliwszém powinno być zawiadowstwo funduszami im powierzonymi. Szczególniéj wzrost wkładek oszczędności wkłada na zarządy stowarzyszeń naszych obowiązek, czuwania nie tylko nad bezpieczeństwem, ale i nad punktualném w oznaczonych terminach spłacaniem udzielonych pożyczek. W piérwszych latach istnienia stowarzyszeń zaliczkowych fundusze ich obrotowe składały się przeważnie z pożyczek, zaciągniętych u innych instytucyi, i z pieniędzy, ulokowanych przez małą liczbę osób, które tą lokacyą starały się poprzeć rozwój stowarzyszeń. Nie zachodziła więc obawa nagłego wycofania funduszu obrotowego — zatém i niepunktualność dłużników towarzystwa nie mogłaby mieć groźnych konsekwencyi.

Inaczéj ma się rzecz dzisiaj, gdy Towarzystwa zaliczkowe nagromadziły już nie po kilka lub kilkanaście tysięcy, ale zwykle po kilkadziesiąt tysięcy wkładek oszczędności od szerokiéj publiczności, a mamy już i takie stowarzyszenia na prowincyi, gdzie wkładki przekroczyły sumę 100 tysięcy zł. A rozwój w tym kierunku nie ustaje, wkładki rosną z każdym niemal miesiącem, i stowarzyszenia nasze coraz więcéj mieć będą klientów z szerokiéj publiczności, gdyż dzięki oględnemu postępowaniu zarządów wzmaga się ustawicznie zaufanie powszechne do tych instytucyi. Lecz wkładki oszczędności, o ile są nader dogodnym i tanim funduszem obrotowym, dopóki trwa to zaufanie publiczności, o tyle znów są niebezpieczne, iż w razie jakiegokolwiek, choćby zupełnie nieuzasadnionego popłochu, mogą być wypowiedziane nagle i niespodziewanie, a towarzystwo, któreby w terminach wypowiedzenia nie mogło wkładek zwracać, musiałoby ogłosić niewypłacalność, t. j. zażądać otwarcia konkursu.

Te uwagi skłoniły p. Józefa Urbana do przedstawienia Wydziałowi Związku, iż byłoby na czasie wydać wzór instrukcyi co do postępowania przy udzielaniu i ściąganiu pożyczek. Wydział Związku, biorąc za podstawę nadesłany przez p. Urbana projekt, uchwalił następującą instrukcyą, która rozesłaną będzie stowarzyszeniom z wezwaniem, aby Rady nadzorcze poszczególnych towarzystw zechciały ją uzupełnić lub zmienić odpowiednio do miejscowych warunków, w jakich znajduje się każde towarzystwo — i tak uzupełnionéj lub zmienionéj swemi uchwałami instrukcyi nadać moc obowiązującą dla dotyczącego towarzystwa.

Oto dosłowna osnowa tego przez Wydział Związku uchwalonego wzoru:

Instrukcya
dla Dyrekcyi Towarzystwa zaliczkowego w . . . . co do postępowania przy udzielaniu i ściąganiu pożyczek.

1. Przy zgłaszaniu się członków o pożyczki należy starannie zbadać potrzebę i przeznaczenie pożyczki, i uchylać ile możności kredyta nie na cele produkcyjne, ale na spożycie zaciągane, szczególnie jeżeli pożycza taki członek, który nie pobiéra stałych dochodów z rent, płacy, czynszów i t. p. — Unikać należy udzielania kredytu w takich wypadkach, gdy dłużnik właściwy nie zasługuje na kredyt, a przedstawia jednak dobrych poręczycieli, gdyż ręczyciele często od podpisu wymówić się nie mogą, a następnie w skutek zaległości właściwego dłużnika ponoszą stratę, któréjby nie doznali, gdyby Dyrekcya, pomimo ofiarowanéj porękі badała ściśle stosunki majątkowe głównego dłużnika.

Udzielając kredyt włościanom należy z jeszcze większą ścisłością badać cel pożyczki, a jeśli się okaże, że tym długiem z towarzystwa zaciągnąć się mającym spłacone być mają inne długi — jest obowiązkiem Dyrekcyi interweniować przy téj spłacie.

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Marzec 1882.

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny																			
	Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte							
	z końcem miesiąca				Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Birczy	8789	90	1198	33	6834	18	1729	52	1055	91	7507	79	33366	.	9955	.	8735	.	34586	.
Bochni	16004	56	1307	60	35917	71	3910	.	645	.	39182	71	46458	30	13856	.	11635	.	48679	30
Bóbrce	3558	15	914	60	8347	92	824	78	105	.	9067	70	7540	.	2100	.	2500	.	7140	.
Busku zalicz.	4488	54	1853	98	4665	88	3527	.	2646	29	5546	59	4627	78	.	.	.	.	4627	78
Busku „Wzaj. pomoc".	8232	.	330	.	13609	14	10627	83	4673	14	19563	83	.	.	.	.	.	.	.	.
Busku kredytowe	39135	55	4794	66	10140	30	12916	38	5047	71	18008	97	8659	.	1830	.	2136	.	8353	.
Cieszanowie	25792	76	1457	20	22635	27	519	58	1308	47	21846	38	.	.	.	.	.	.	.	.
Dąbrowéj	49256	90	12163	30	.	.	.	.	.	.	.	.	157807	20	9155	64	6286	06	160676	78
Delatynie	10902	65	1162	24	6646	14	34	75	39	22	6641	67	14958	.	3325	.	2310	.	15973	.
Dobromilu	6341	43	375	09	4753	23	181	.	724	11	4210	12	1500	.	1200	.	.	.	2700	.
Drohobyczu	18053	27	3507	94	42904	38	6142	99	4513	35	44534	02	30622	81	8671	05	8856	03	30437	83
Glinianach	39563	18	5591	45	99403	14	6356	94	1476	16	104283	92	10988	08	8140	.	2270	.	16858	08
Gorlicach	56984	88	7509	84	137516	98	2766	77	16189	47	124094	28	32537	18	21664	87	12713	78	41488	27
Grybowie	420	.	25	.	13626	77	1360	.	690	.	14296	77	11400	.	.	.	.	.	11400	.
Jarosławiu now.	27192	07	4083	46	41265	44	11798	16	11311	90	41751	62	16840	70	.	.	500	.	16340	70
Jaryczowie	15700	47	1778	10	6345	.	2168	.	2749	.	5764	.	5720	.	2660	.	1920	.	6460	.
Jaworowie	3784	.	151	.	10972	72	155	64	1517	71	9610	65	5500	.	1500	.	1500	.	5500	.
Kańczudze	·2128	10	174	.	847	35	3	.	.	.	850	35	3900	.	.	.	.	.	3900	.
Kolbuszowéj	4551	.	794	.	5612	43	180	.	.	.	5916	28	4100	.	.	.	.	.	4100	.
Komarnie	9544	73	1433	47	35696	89	1995	84	686	.	37006	73	2500	.	.	.	.	.	2500	.
Krakowcu	5237	54	358	.	2646	25	285	53	181	71	2749	97	7300	.	1500	.	.	.	8800	.
Limanowéj	28772	02	2748	29	23576	26	4950	73	9276	51	19250	48	50533	65	22858	02	18141	50	55250	17
Limanowéj, ochr. wł. ziem.	2157	58	50	.	3154	60	762	03	.	.	3916	63	1485	24	306	68	377	33	1414	39
Lwów, Tow. zal.	135577	98	13562	.	422416	15	98912	83	100039	28	421289	70	62312	02	31354	.	23445	.	70221	02
„ urzęd. pocz.	23525	61	1005	14	16819	51	2344	52	541	04	18622	99	3100	.	1000	.	1300	.	2800	.
„ wz. kredytu	9243	57	749	99	29170	25	6548	15	3519	45	32198	95	22064	.	9859	.	9029	.	22894	.
Makowie	8035	42	1521	19	50037	53	1280	13	429	78	50887	88	.	.	.	.	.	.	.	.
Mariampolu	3464	.	374	26	2640	.	18	.	31	46	2626	54	4000	.	.	.	.	.	4000	.
Milówce	4811	83	587	57	12067	73	1150	90	.	.	13218	63	2500	.	.	.	.	.	2500	.
Mościskach	11758	60	6014	42	40334	12	1191	91	1368	20	40157	83	7000	.	.	.	.	.	7000	.
Nowym Sączu	31189	82	5820	99	127945	22	16734	78	9646	76	135033	25	.	.	.	.	.	.	.	.
„ zastawn.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9849	55	3272	87	4287	15	8835	25
Pilźnie	4062	50	1164	83	13944	82	158	.	252	06	13850	76	5000	.	3000	.	.	.	8000	.
Podgórzu	7654	92	876	85	36813	68	7619	50	6472	07	37961	11	9850	.	2728	.	760	.	11798	.
Przemyślu	41598	76	6770	61	134256	01	4105	70	5123	99	133237	72	28334	15	16443	.	20074	15	24703	.
Oświęcimie	6181	85	662	48	13089	74	3030	10	652	.	15467	84	2200	.	.	.	500	.	1700	.
Radłowie	1221	.	81	.	2764	68	5	.	.	.	2769	68	1450	.	.	.	.	.	1450	.
Rozdole	8181	09	1246	40	1361	14	10	.	387	08	984	06	16189	04	3000	.	2000	.	17189	04
Rudkach	9378	75	1316	33	32435	54	4698	50	282	20	36851	84	2712	70	.	.	.	.	2712	70
Sieniawie	3424	35	595	50	18856	36	1203	25	462	32	19597	29	.	.	.	.	.	.	.	.
Sieniawie kr. miej.	2278	50	263	.	8525	63	813	50	924	25	8414	88	3135	.	890	.	335	.	3690	.
Skałacie	1409	93	461	87	108	.	.	.	.	.	108	.	2800	.	1000	.	100	.	3700	.
Śniatynie	5950	25	716	80	15210	47	256	20	1331	53	14135	14	1200	.	3000	.	200	.	4000	.
Sokalu	12848	58	1415	40	55018	70	4774	76	1719	72	580	73	17854	52	.	.	.	.	17854	52
Stanisławowie	68415	66	11845	16	186482	89	19877	45	15468	82	190891	52	35652	95	33146	99	22282	29	46517	65
Stanisławowie oddz. zast.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	54725	21	.	.	.	.	54725	21
Stryju	10820	60	737	70	23332	57	3086	.	1283	.	25135	57	3800	.	.	.	600	.	3200	.
Tarnowie	19035	83	5501	81	73733	60	3257	69	1291	.	75700	29	6000	.	.	.	1000	.	5000	.
Wykotach	3552	81	391	33	10473	63	519	.	1	01	10991	62	11000	.	.	.	.	.	11000	.
Zakliczynie	5321	91	583	.	4963	66	325	.	.	.	5288	66	8050	.	1000	.	500	.	8550	.
Zbarażu	12230	24	2725	.	6873	97	4262	.	260	.	11135	97	17941	39	6	.	1800	.	16147	39
Zborowie	750	60	141	.	1185	51	1401	.	268	65	2317	86	2000	.	1000	.	.	.	3000	.
Złoczowie	16176	91	2834	32	57419	64	5524	.	1517	41	61426	23	2500	.	.	.	.	.	2500	.

Tow. zaliczkowe w	Stan czynny																	
	Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone								Koszta założ. ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
	z końcem miesiąca				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		z końcem miesiąca					
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Birczy	1814	30	995	59	50249	.	8728	.	10844	.	52365	.	830	69	1618	87	77	35
Bochni	1891	99	278	35	87563	55	11533	30	14210	.	90241	25	1743	63	501	.	1482	77
Bóbrce	328	34	434	61	20960	14	1694	11	1917	32	21183	35	161	04	.	.	98	51
Busku zalicz.	786	71	.	.	14169	14	938	97	2247	03	15477	20	1077	25	234	18	514	97
Busku „Wzaj. pomoc".	2501	01	.	.	16435	85	909	02	13136	.	28662	83	1636	20	.	.	327	81
Busku kredytowe	1064	91	113	87	75368	24	5066	34	2299	06	72600	96	915	81	3637	23	2292	42
Cieszanowie	1321	74	1137	48	50018	50	3706	32	3476	.	49788	18	168	20	1237	46	361	72
Dąbrowéj	4496	97	7389	92	205338	81	7734	28	12042	.	209646	53	601	03	20726	10	3010	21
Delatynie	2865	75	215	13	33073	25	3951	64	4661	50	33783	11	1460	62	2043	86	472	85
Dobromilu	838	32	104	92	13779	51	1146	91	1235	.	13867	60	190	38	71	95	439	95
Drohobyczu	272	29	814	36	87706	82	16579	55	20280	.	91607	84	1879	48	3671	22	461	17
Glinianach	9963	57	3342	09	164841	49	9847	63	18418	.	173411	86	1344	68	406	.	4440	75
Gorlicach	.	.	5156	73	204293	87	23952	31	22688	83	203030	39	1832	60	26660	95	3710	06
Grybowie	106	85	27	97	28221	60	2499	42	4300	99	30023	17	26	05	4	50	541	39
Jarosławiu now.	5088	56	2425	4	90165	65	13841	90	12760	.	89083	75	767	16	145	23	6885	31
Jaryczowie	572	25	1681	17	30210	36	4087	94	4114	56	30236	98	275	88	743	31	699	82
Jaworowie	1123	43	22	52	19595	75	3689	99	3310	.	19215	76	234	70	.	.	741	14
Kańczudze	348	55	162	86	7326	82	469	85	220	.	7076	97	94	90	261	08	130	91
Kolbuszowéj	603	37	398	59	15714	50	592	.	535	.	15657	50	392	48	197	91	119	35
Komarnie	7330	03	1783	33	55426	61	4771	90	7435	51	58090	22	627	75	597	12	283	20
Krakowcu	907	31	99	56	12845	62	1146	37	4900	.	16599	25	491	24	709	02	352	97
Limanowéj	1967	97	1228	43	107440	2	3442	8	4153	16	108677	25	914	94	137	70	233	29
Limanowéj, ochr. wł. ziem.	452	92	.	.	7008	45	119	.	931	26	7820	71	172	39	.		.	.
Lwów, Tow. zal.	9753	69	8473	35	612611	73	133214	43	140173	28	619570	58	9610	49	26315	38	3381	29
„ urzęd. pocz.	1701	51	2	50	44838	69	6135	70	7277	40	45980	39	585	18	798	80	293	38
„ wz. kredytu	1041	83	109	45	58643	59	13713	63	18368	50	63298	46	1314	14	1501	02	444	87
Makowie	4861	24	175	89	56854	32	4488	32	10558	.	62924	.	570	57	469	31	1517	74
Mariampolu	239	91	672	28	11081	.	954	.	704	.	10831	.	139	48	203	29	203	22
Milówce	495	88	.	.	19488	23	628	.	1673	.	20533	23	462	72	114	28	503	68
Mościskach	.	.	1596	45	59737	43	4934	26	6784	.	61587	17	533	36	3986	43	420	34
Nowym Sączu	4066	40	1333	88	157058	55	40758	15	43331	87	159632	25	1036	58	14095	24	2680	27
„ zastawn.	465	34	.	.	8783	.	4009	.	3112	.	7856	.	397	92	1046	67	.	.
Pilźnie	2235	24	50	86	23643	.	6718	.	9622	.	26547	.	1291	14	21	59	1504	46
Podgórzu	2058	91	180	14	54738	09	9238	96	11184	.	56683	.	1019	24	39	03	2788	53
Przemyślu	6152	63	5526	06	218843	17	55905	50	53780	.	216717	67	512	.	702	48	56	63
Oświęcimie	892	51	1375	05	21135	.	3927	.	5802	.	23010	.	221	72	783	56	2264	45
Radłowie	190	27	685	91	5299	50	572	50	420	.	5147	.	191	39	601	34	458	13
Rozdole	219	52	617	.	26843	46	2503	50	3105	.	27444	96	547	07	144	40	300	68
Rudkach	3289	66	.	.	43789	26	4831	23	6529	97	45488	.	553	25	7103	96	404	07
Sieniawie	3754	46	743	42	19509	40	1985	45	3439	.	20962	95	3027	72	3334	18	790	17
Sieniawie kr. miej.	1265	06	36	.	13974	30	1481	67	2105	.	14597	63	547	43	127	74	675	01
Skałacie	476	44	614	77	4503	34	121	12	50	.	4432	22	1240	7	74	8	1024	64
Śniatynie	857	40	.	.	23168	64	2351	70	3327	.	21443	94	438	71	71	49	1005	45
Sokalu	341	54	3587	22	87253	32	3082	69	5300	42	89471	05	342	03	2833	58	1474	34
Stanisławowie	6322	75	9248	42	298917	45	45496	7	53346	42	306767	80	4449	93	16893	56	5129	87
Stanisławowie oddz. zast.	1551	94	982	39	55393	.	6689	.	6668	.	55372	.	.	.	258	90	1628	69
Stryju	1398	34	132	52	37998	36	2512	52	4446	.	40156	84	819	67	280	58	167	74
Tarnowie	24	92	840	60	98511	64	8797	40	11023	80	100738	04	570	44	3456	22	1338	75
Wykotach	27	64	17	60	24218	93	488	18	831	.	24561	75	327	33	586	67	505	25
Zakliczynie	329	91	.	.	18834		1481	25	1889	.	19241	75	345	36	453	54	32	83
Zbarażu	1664	39	828	75	37446	70	1452	50	4001	00	39995	20	565	95	3791	90	378	69
Zborowie	323	81	184	69	3982	.	.	.	2555	.	6537	.	127	43	44	21	9	32
Złoczowie	5440	37	7	35	81148	38	5495	30	10462	.	86115	08	1596	57	50	.	623	53

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniéj do 15. bm. w formie przez nas wskazanéj przysłały.

Należy także przy pożyczkach włościańskich żądać zawsze opinii osób wykształconych, w dotyczącéj gminie lub w najbliższym sąsiedztwie zamieszkałych.

2. Stowarzyszenia zaliczkowe powinny ograniczać się głównie na udzielaniu kredytu osobistego na krótki czas, wstrzymując się ile możności zupełnie od udzielania pożyczek hipotecznych na czas dłuższy, oraz na rachunek bieżący. *)

3. Na każdą pożyczkę należy bez wyjątku żądać odpowiedniego dokumentu (weksel albo skrypt) tudzież odpowiedniéj poręki. — Na rachunek wpłaconego udziału, nie powinno się żadnéj pożyczki udzielać.

Od żądania poręki można tylko wtedy odstąpić, jeżeli dłużnik, dla zapewnienia swego osobistego kredytu, ofiaruje hipotekę na nieruchomości w piérwszéj połowie wartości.

4. Termin spłaty pożyczek należy ustanawiać — stosownie do położenia materyalnego członków i warunków miejscowych; mogą więc być raty tygodniowe, miesięczne, kwartalne, — bardzo wyjątkowo tylko półroczne, i to tylko wtedy, jeżeli stowarzyszenie może dysponować na taki kredyt osobnym, stale ulokowanym kapitałem, i to tylko do wysokości tegoż kapitału. Na termina roczne nie powinna Dyrekcya żadnéj udzielać pożyczki. Najdłuższa spłata, jaka byłaby dopuszczalną, jest dziesięcio-kwartalna, t. j. na przeciąg półtrzecia roku, na 10-kwartalnych, albo na 5 półrocznych rat.

5. Pożyczki w mniejszéj wysokości (np. do 200, 300, 400 lub 500 zł.) udziela Dyrekcya we własnym zakresie, wyższe zaś kwoty wspólnie z Radą nadzorczą. Dla tego téż Rada nadzorcza powinna od czasu do czasu i w miarę rozwoju towarzystwa ustanawiać granicę (maximum pożyczki), do której Dyrekcya sama pożyczek członkom udzielać może.

6. Żadnemu członkowi w regule nie powinna być udzieloną ponowna pożyczka, dopóki poprzedniéj przynajmniéj do połowy nie spłacił, a i wtenczas jeszcze pozostały kapitał ma być z nowéj pożyczki w zupełności strącony. Członek nie ma prawa żądać dla siebie pożyczki tak długo, dopóki egzekwowany dług nie zostanie w zupełności spłacony, również niedopuszczalną jest poręka takiego członka.

7. Stopa procentowa od pożyczek członkom udzielanych nie może wynosić więcéj, jak dwa od sta po nad stopę procentową wkładek, a trzy od sta po nad stopę procentową pożyczek, przez Towarzystwo zaciąganych. (W początkowych tylko lub świéżo założonych stowarzyszeniach możnaby zatém jeszcze stosownie do dzisiejszych stosunków targu pieniężnego usprawiedliwić 9 od sta, jednak nigdy wyżéj).

Procent należy pobiérać przy pożyczkach kwartalnych i półrocznych, stosownie do umówionych terminów, od wypożyczonego kapitału pożyczkowego na kwartał lub półrocze z góry, przy ratalnych pożyczkach w tygodniowych lub miesięcznych ratach pobiéra się w prawdzie procent z góry, lecz z uwzględnieniem tego, iż w skutek ratalnéj spłaty kapitał dłużny coraz się umniejsza.

Stopę procentową pożyczek oznacza Rada nadzorcza.

Przy pożyczkach ratalnych można w razie uznanéj przez Radę nadzorczą potrzeby, pobiérać na pokrycie kosztów administracyi prowizyą w wysokości najwyżéj $^1/_4$% od wypożyczonego kapitału.

8. Jeżeliby dłużnik zaciągniętéj pożyczki lub przypadającéj raty pożyczkowéj w oznaczonym terminie nie spłacił, obowiązaną jest Dyrekcya:

a) przy pożyczkach wekslowych, weksel najdaléj w 48 godzin zaprotestować i o proteście wszystkich wekslowo obowiązanych pisemnie zawiadomić;

b) przy pożyczkach na skrypta notaryalne, należy poręczycieli zawiadomić i zawezwać dłużnika do zapłacenia najdaléj do dni 8 po terminie płatności pożyczki, lub zapadłéj raty pożyczkowéj.

Dyrekcya jest obowiązaną, nawet bez powtórnego zawiadomienia dłużników i ręczycieli każdą zaległą pożyczkę wekslową najdaléj w dni 30 od zapadłego terminu wekslowego oddać do zaskarzenia, i w tym celu potrzebne dokumenta, i dokładną informacyą oddać rzecznikowi stowarzyszenia celem wdrożenia kroków sądowych, a równocześnie przygotować na najbliższe posiedzenie Rady nadzorczéj wniosek na wykluczenie członka, nie dotrzymującego spłat, ze stowarzyszenia.

Przy pożyczkach notaryalnych obowiązana jest Dyrekcya wdrożyć kroki sądowe, jeśli trzy miesiące upływa od terminu zwrotu pożyczki, lub dłużnik przez trzy miesiące z ratą zalega.

9. Dyrekcya może prolongować raty pożyczkowe tylko wyjątkowo za opłatą zwykłego procentu z góry. Przy udzielaniu zaś prolongacyi spłaty kapitału, należy żądać uiszczenia przynajmniéj $^1/_{10}$ części długu, inaczéj zaś prolongata nie powinna nastąpić, wyjąwszy gdyby zaszły wypadki nadzwyczajne, nieprzewidziane, jako to: choroby, śmierć, klęski elementarne i t. p. Do przyzwolenia prolongacyi terminu spłaty kapitału lub raty, potrzeba formalnéj uchwały Dyrekcyi, którą pisemnie uwidocznić należy.

Rozłożenie pożyczek ratalnych na nowy plan umorzenia i t. p. ułatwienia, dłużéj trwające, można przyzwalać tylko za osobną uchwałą Dyrekcyi. W ogól-

*) Wszakże udzielanie kredytu w rachunku bieżącym uważa się u rozwiniętych stowarzyszeń za możebne, gdzie zaś udzielanie takiego kredytu jest możebném, tam obowiązkiem jest stowarzyszeń iść w pomoc przemysłowi i handlowi właśnie tą dlań najodpowiedniejszą formą kredytu.

ności zaś, przy wszystkich prolongatach pożyczek przedewszystkiem powinni być zapytani poręczyciele, czy na żądane prolongowanie, lub ułatwienia dla dłużnika się zgadzają.

10. Dług członka stowarzyszenia wolno kompenzować z jego udziałem tylko wtenczas, gdy ma już prawo do zwrotu udziału, t. j. w trzy miesiące po upływie tego roku administracyjnego, w którym członek dobrowolnie wystąpił ze stowarzyszenia, wykluczonym został lub umarł.

Zresztą każdorazową prośbę, lub uznanie konieczności kompenzowania należytości stowarzyszenia z udziałami członków, pozostawia sobie Dyrekcya do rozpatrywania i specyalnéj uchwały.

W każdym wypadku jednak takie spłacenie pożyczki udziałem członka, pozbawia go prawa korzystania nadal z kredytu, członkom towarzystwa udzielanego.

Udziały członków wykluczonych i zaskarżonych, mają pomimo tego prawo do dywidendy za rok, w którym wykluczenie nastąpiło — a dopiéro w następnym roku będą przeniesione na oprocentowany rachunek bieżący. Z udziałów będą pokryte przedewszystkiem prowizye zwłoki; przy wekslowych mianowicie pożyczkach, w razie zaskarzenia wekslu prowizyą zwłoki, po nad 6% wynoszącą, odpisywać należy od udziału dłużnika. Wszelkie spłaty częściowe bądź to przez dłużnika lub poręczyciela uiszczone, bądź téż przez skompenzowanie z udziałem pobrane — należy zaraz potrącać z wierzytelności towarzystwa, a to najpiérw na umorzenie kosztów, prowizyi zwłoki i odsetek, a następnie zaś na rachunek dłużnego kapitału; przyjmowanie zaś takich częściowych spłat w depozyt lub na rachunek bieżący — zamiast na spłatę długu lub przynależytości tegoż — jest nieprawidłowém.

Z uchwały Wydziału Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

We Lwowie, dnia 15. kwietnia 1882.

Dr. Tadeusz Skałkowski,
Patron.

Ruch stowarzyszeń.

Wydział Związku stowarzyszeń. Dnia 15. b. m. odbyło się posiedzenie Wydziału Związku. Obecni: Dr. Zbyszewski, Aleksandrowicz, Dr. Goldmann, Dr. Krówczyński, A. Żabicki. Patron: Dr. Skałkowski — ze strony Redakcyi: Dr. Zgórski. Sekretarz: J. Wicherek.— P. Patron przedłożył swój referat o statucie Towarzystwa tkaczów w Korczynie, który Wydział krajowy przysłał Związkowi do zaopiniowania. Wydział przyjął uwagi poczynione przez p. Patrona za swoje i polecił przedłożyć je Wydziałowi krajowemu. — Na podstawie referatu p. Urbana, ułożył Wydział Związku instrukcyą dla towarzystw zaliczkowych przy udzielaniu i ściąganiu pożyczek. Instrukcyą tę ogłaszamy na czele dzisiejszego numeru. — Wydział przyjął do Związku Towarzystwo zaliczkowe w Krakowie.

Słowiański Centralny Związek kredytowy „Wzajemność“ we Wiédniu, którego firma dnia 10. lutego b. r. wpisaną została do rejestru dla spółek zarobkowych i gospodarczych przy wiédeńskim sądzie handlowym, na odbytém dnia 12. marca b. r. zgromadzeniu ogólném, ukonstytuowany został w sposób następujący: Dyrekcyą składają pp.: Mieczysław Błażowski, Władysław Wacław Lech i Józef Maruška jako dyrektorowie, pp. Edward Czernik, Adolf Golczewski i Hugo Hoffmann jako zastępcy tychże; Radę składają pp. Wacław Barta, Jan Janocha, Władysław Klatecki, Jan Kontek, Wojciech Pfeiffer, Antoni Stiasny i Arpad Wasasz; Wydział sprawdzający pp. ks. Dr. Jan Chełmecki, Eligiusz Michalecki, Stanisław Nowiński i Frańciszek Šimiček. Stowarzyszenie prowadzi swoje czynności we własném biurze, które jest otwarte codziennie i znajduje się w Wiédniu, Śródmieście, Oppolzergasse Nr. 4.

Fundusz zaopatrzenia. Do funduszu przystąpiło Towarzystwo Wzajemnego kredytu we Lwowie.— Z gotowością przyjmowania lokacyi funduszu za 6% oświadczyło się Towarzystwo zaliczkowe w Drohobyczu. — Deklaracyi dalszych stowarzyszeń oczekujemy.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1881.

Biała. Tow. zal. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: proc. pobr. 1658·50, proc. nadpł. 78·67, proc. należące się 2732·50, prowizye 1093·06, drobne należytości 206·—, saldo zysku 147·39, razem 5916·12. Straty: procenta z góry pobr. 316·17, proc. przen. 2730·80, koszta admin. 1991·29. rezerwa podatkowa 264·93, dywidenda niepodniesiona 32·46, 10% zużycia inwent. 90·74, zysk 489·73, razem 5916·12. *b) Bilans.* Stan czynny: poż. na skrypta i weksle 40.036·98, proc. należące się 2732·50, inwentarz, koszta założ. 816·70, zaliczki proces. 1776·03, lokowana gotówka 1723·02, efekta własne 754·23, procenta nadpłacone i taksy 141·15, prowizye 1093·06, drobne należytości 206·—, gotówka 1003·18, razem 50.282·85. Stan bierny: udziały członków 10.120·36, wkładki na rach. bież. 33.404·66, wierzyciele 3400·—, proc. z góry pobrane 316·17, fundusz rezerw. 1581·04, fund. zabezp. 673·50, fundusz podatkowy 264·93, dywidenda niepodnies. 32·46, zysk 489·73, razem 50.282·85,

Bochnia. Tow. zal. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z bilansu 1880. 166·79, z rach. odsetek 2006·54, razem 2173·33. Straty: z bilansu 1880. 16·60, z rach. kosztów założ. i ruchomości 10% umorz. 75·70, z rach.

kosztów administr. 1300·68, czysty zysk 780·35, razem 2173·33. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 52.512·91, procenta przen. 561·34, koszta założ. i ruchom. 686·33, zaliczki notar. 15·50, udziały i fundusze 500·—, gotówka 1697·41, razem 55.973·49. Stan bierny: udziały 13.188·81, wkładki oszcz. 9150·71, weksle własne i poż. 30.437·30, odsetki 1299·72, fundusz rezerw. 1116·60, czysty zysk 780·35, razem 55.973·49, obrót kas. 252.367·72. Liczba członków 1097.

Brzeżany. Miejskie tow. zal. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta 1374·25, ze sprzedaży druków 18·89, pobr. eskont 215·51, różne 30·—, razem 1638·65. Straty: procenta przen. 196·94, koszta admin. 519·19, odsetki zapłacone 619·24, 10% z inwentarza 23·34, zysk 279·94, razem 1638·65. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 822·91, pożyczki 20.491·18, procent 1860·11, koszta sądowe 216·70, inwent. 210·11, różne 829·82, razem 24.430·83. Stan bierny: udziały 10.953·02, procenta przenośne 196·94, wkładki 9659·42, odsetki od tychże 385·23. Fundusz żelazny procentem 2734·85, fund. rezerw. 221·43, czysty zysk 279·94, razem 24.430·83, obrót kas. 42.006·94. Liczba członków 347.

Cieszanów. Tow. zal. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki pobr. 4421·58, odsetki przen. 1033·—, fundusz rezerw. —·15, razem 5454·73. Straty: odsetki wypł. 2086·65, odsetki przen. 717·20, koszta administr. 545·28, czysty zysk 2105·60, razem 5454·73. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 48.411·11, odsetki przenośne 1410·71, koszta sądowe 192·65, gotówka 3785·01, razem 53.799·48. Stan bierny: udziały 21.241·87, wkładki na rach. bież. 28.499·71, odsetki 717·20, fundusz rezerwowy 1235·10, czysty zysk 2105·60, razem 53·799·48. Obrót kasowy 198.043·04. Liczba członków 1039.

Krynica, Stow. pożyczk. i oszcz. „Wzajemna pomoc“. *a) Rk. strat i zysków.* Zyski: procenta 2072·50, zwrot kosztów administr. 25·64, razem 2098·14. Straty: procenta przen. na r. 1882. 1156·48, procenta od wkładek oszczędn. 451·11, procenta od pożyczek zwrócone 13·92, koszta administr. 140·79, 10% zużycia inwentarza i kosztów założ. 45·18, rezerwa podatk. 10·—, czysty zysk 280·66, razem 2098·14. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 1361·90, pożyczki 18.286·84, druki 105·30, inwentarz 278·59, koszta założenia po odpisaniu 128·05, razem 20.160·68. Stan bierny: udziały 2638·10, wkładki na rach. bież. 15.840·44, procenta przen. 1156·48, fundusz rezerw. 235·—, rezerwa podatkowa 10·—, zysk 280·66, razem 20.160·68. Obrót kasowy 54.952·30. Liczba członków 211.

Milówka. Stow. oszcz. i poż. „Opatrzność“. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rach. odsetek 876·03, odsetki należne 282·89, naprzód zapłacone 41·81, razem 1200·73. Straty: koszta admin. 464·29, odsetki przen. 308·73, zysk 427·71, razem 1200·73. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki udzielone 18.689·85, koszta założenia i urządzenia 248·98, wydatki zwrotne 37·88, odsetki przenośne 324·70, gotówka 443·27, razem 19.744·68. Stan bierny: udziały 3846·15, fund. rezerw. 531·22, wkładki na rach. bież. 11.330·87, długi własne 3300·—, odsetki przen. 308·73, czysty zysk 427·71, razem 19.744·68. Obrót kasowy 78.197·92.

Mościska. Tow. zal. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 2564·85, procenta przen. 1404·14, koszta administr. 233·36, razem 4202·35. Straty: procenta 278·62, koszta założ. 129·—. koszta admin. 1371·22, rez. podatk. 100·—, rez. na możliwe straty 200·—, czysty zysk 2123·51, razem 4202·35. *b) Bilans.* Stan czynny: lokacye 6600·38, pożyczki 57.219·32, proc. przen. 1404·14, koszta założenia 300·—, koszta admin. 233·36, koszta proces. 271·59, gotówka 2155·89, razem 68.184·68. Stan bierny: udziały 11.745·20, wkładki na rachunek bieżący 39.382·93, wierzyciele weksl. 8100·—, fundusz rezerwowy 5954·42, odsetki przen. 278·62, rezerwa podatk. 100·—, rezerwa na straty 500·—, czysty zysk 2123·51, razem 68.184·68. Obrót kasowy 214.188·74. Liczba członków 1373.

Przemyśl Tow. zal. rolne. *a) Rachunek zysków i strat.* Zyski: Odsetki pobrane 10.176.08, odsetki przenośne 229·65. Razem 10.405·73. Straty: procenta przenośne 2.631·89, koszta urządzenia i ruchomości 57·55, koszta administracyi 2.190·23. Czysty zysk 5.526·06. Razem 10·405·73. *b) Bilans.* Stan czynny: stan pożyczek 215.060·75, procenta przenośne 229·65, koszta urządzenia i ruchomości 512·—, zaliczki procesowe 563·52. Gotówka 8.950·10. Razem 225.316·02. Stan bierny: Udziały 41.085·89, wkładki na książ. oszczędn. 129.402·42, wierzyciele wekslowi 39.946·15, odsetki przenośne 2.631·89, fundusz rezerwowy 6.723·61. Czysty zysk 5.526·06. Razem 225.316·02. Obrót kasowy 1,640.353·64.

Rudki. Tow. zal. *a) Rachunek strat i zysków*: Zyski: ogólny przychód w procentach 2.231·14. Straty: koszta administracyi 694·51. Czysty zysk 1.536·63. Razem j. w. 2.231·14. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 1.205·68, lokacye 3.500·—, stan pożyczek 40.002·30, procenta przenośne 734·32, zaliczki procesowe 103·96, koszta administracyi i ruchomości 290·—. Razem 45.836·26. Stan bierny: udziały 8.906·41, wkładki na rachunek bieżący 29.849·41, pożyczki własne 2.650·—, procenta przenośne 1.394·75, fundusz rezerwowy 1.102·51, dywidenda z lat dawniejszych 396·55. Czysty zysk 1.536·63. Razem 45.836·26. Obrót kasowy 132.756·16. Liczba członków 846.

Stary Sącz. Tow. zal., stow. z ogr. por. *Bilans* za rok 1881. Stan czynny: pożyczki udz. 39.094·31, koszta urządz. 143·76, gotówka pozostała z końcem r. 1881. 402·38, razem 39.640·45. Stan bierny: udz. członków 14.968·47, wkładki oszcz. 21.579·62, fundusz zapasowy 534·72, czysty zysk 1707·88, procenta na r. 1882. pobr. 849·76, razem 39.640·45. Ogólny ruch kas. 191.522·20. Liczba członków 176.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.